

RIJNWAARDEN

Verkiezingsprogramma CDA Rijnwaarden 2014

Samen voor elkaar!

Voorwoord

De Raadsperiode 2010-2014 heeft zich afgespeeld in een tijd van een verder inzakkende economie en teruglopende overheidsfinanciën. Ondanks deze barre tijden heeft CDA Rijnwaarden in de coalitie op een aantal onderwerpen vooruitgang geboekt. Denk hierbij aan:

- Een fietspad over de Brugweg.
- Het buurtbusproject verloopt boven ieders verwachting zeer goed.
- In Pannerden is een nieuwe brandweerpost gerealiseerd.
- Met een drietal dorpsraden zijn convenanten afgesloten.
- Het speerpunt Recreatie en Toerisme heeft geleid tot de totstandkoming van een Toeristisch Info Centrum (TIC) in Tolkamer. Daarbij is het aantal camperplaatsen in Rijnwaarden drastisch uitgebreid, is een aantal wandel- en struinroutes toegevoegd en is een toeristische pendelbootdienst tussen Nijmegen, Arnhem, Tolkamer en Rees opgestart. Tenslotte zijn er een aanzienlijk aantal overnachtingsmogelijkheden (B&B) in Rijnwaarden bijgekomen.
- Bijna alle bestemmingsplannen zijn tijdig geactualiseerd.
- Het actualiseren van het bestemmingsplan Spijksedijk komt eindelijk na 7 jaren tot een afronding
- Een nieuwe basisschool in Pannerden.
- Het huisvestingsprobleem van de woonwagenbewoners is bijna geheel afgerond.
- Onze bewoners hebben voluit gebruik kunnen maken van de projecten woningisolatie en zonnepanelen.

Kortom voldoende reden om positief naar de toekomst te kijken en verder te gaan op de ingeslagen weg. In dit verkiezingsprogramma tonen wij onze plannen voor Rijnwaarden en vragen we uw stem om deze plannen te kunnen realiseren zodat we kunnen zorgen voor een betere toekomst.

Door uw stem in maart 2014 op het CDA, stemt u voor o.a.:

1. *De voorzieningen WMO, na overgang van Rijk naar Gemeente, zo veel mogelijk op peil te houden*
2. *Het bevorderen van een lokale economie met een gezonde werkgelegenheid*
3. *Ondersteuning van het verenigingsleven*
4. *Gezond toekomst gericht financieel beleid met mogelijkheden voor doelgerichte investeringen*
5. *Toerisme en recreatie blijft een speerpunt.*

Rijnwaarden is een gemeente met dorpen van mensen en juist daar ligt de kracht. Rijnwaarden beschikt over tal van verenigingen, organisaties en clubs die zich met energie en enthousiasme inzetten voor de inwoners van Rijnwaarden. Door meer verbindingen te leggen tussen de verenigingen, dorpsraden en organisaties met reguliere instellingen op gebied van onder andere zorg en welzijn kan optimaal gebruik gemaakt worden van de kracht van onze dorpen. Het doel is participatie van alle inwoners van Rijnwaarden.

Inhoudsopgave

1.	Missie en visie CDA Rijnwaarden	3
2.	Speerpunten CDA Rijnwaarden	3
	2.1 Financiën	3
	2.2 Gemeentelijke herindeling	3
	2.3 Dorpsraden	4
	2.4 Ontsluiting gebied Rijnwaarden	
	2.4.1 Overnachtingshaven	4
	2.4.2 Vervoer	4
	2.4.3 Witte Kruis Babberich	4
	2.5 Onderwijs	4
	2.6 Welzijn en zorg	
	2.6.1 Van AWBZ naar WMO	5
	2.6.2 Ouderen	5
	2.6.3 Bibliotheek	5
	2.6.4 Zwembad	6
	2.6.5 Jongeren	6
	2.7. Werkgelegenheid	
	2.7.1 Presikhaaf	6
	2.7.2 Woonzorgbrigade	7
	2.7.3 Economische activiteiten	7
	2.8 Toerisme	7
	2.9 Afvalstoffen en duurzaamheid	8
	2.10 Landbouw	8
	2.11 Verenigingen	8
	2.12 Vermindering regeldruk	8
	2.13 Armoedebeleid	9
	2.14 Woningbouw	9

1. Missie en visie CDA Rijnwaarden

CDA Rijnwaarden behartigt de belangen van de inwoners van Rijnwaarden waarbij eerst uitgegaan wordt van de eigen verantwoordelijkheid van de burger. Echter waar burgers niet op eigen kracht de weg vinden in de maatschappij, zal de gemeente daarbij behulpzaam kunnen zijn.

De afhankelijkheid van de overheid is niet te onderschatten. Burgers moeten van de gemeente op aan kunnen. Dit houdt in dat het CDA Rijnwaarden duidelijke grenzen stelt en de burgers zekerheid biedt. De gemeente moet zichzelf ook aan de grenzen houden. Als wetten of beleid wijzigen, dan dient daar duidelijke uitleg over gegeven te worden. Betrouwbaarheid houdt ook in dat duidelijke en heldere informatie wordt verstrekt.

2. Speerpunten Rijnwaarden

2.1 Financiën

Niemand vindt het leuk om te bezuinigen, maar helaas is dit de praktijk de afgelopen en de komende jaren. Het grootste deel van de gemeentebegroting bestaat uit geld dat door de Rijksoverheid ter beschikking is gesteld. Slechts een beperkt aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld, opgebracht door de inwoners van de gemeente. De afgelopen jaren is al het vet van de botten geschraapt. CDA Rijnwaarden heeft de overtuiging dat we duurzaam moeten omgaan met de financiële middelen die nog voorhanden zijn. Nog veel nadrukkelijker in tijden van bezuinigingen.

Uitgangspunten voor het financieel beleid van het CDA Rijnwaarden zijn:

- zorgvuldigheid,
- spaarzaamheid,
- transparantie en
- toekomst gericht investeren.

De hoogte van de gemeentelijke uitgaven en investeringen vormt geen doel op zich. Ze dragen bij aan een maatschappelijk doel. We leven niet in de waan van de dag. We zorgen dus ook voor voldoende weerstandsvermogen. Waarbij we moeten sparen voor gewenste investeringen.

Dus:

1. Streven we naar een sluitende begroting maar met mogelijkheden voor doelgerichte investeringen.
2. Verder zal het CDA Rijnwaarden de komende jaren er streng op toezien dat de begroting ook wordt gehaald. De regie op de begroting zal sterker vorm gegeven dienen te worden.
3. En, net als particulieren, mogen ondernemers hun gemeentelijke belastingen in termijnen betalen.
4. Toekomst gerichte investeringen moeten mogelijk zijn.

2.2. Gemeentelijke herindeling

Het CDA Rijnwaarden is voorstander van het fuseren met de 3 andere Liemerse gemeenten tot 1 Liemers gemeente. Onze redenen hiervoor zijn:

- Doordat de centrale overheid steeds meer taken overhevelt naar de gemeentes is meer specialisatie nodig om deze taken te kunnen uitvoeren, voor Rijnwaarden alleen onhaalbaar;
- bundeling van kennis en kunde leidt tot een betere dienstverlening;
- ambtelijke organisatie is minder kwetsbaar, bijvoorbeeld bij ziekte;
- evenwichtiger gesprekspartner;
- Er spelen essentiële zaken die Liemers breed opgepakt worden en nog geïntensiveerd kunnen worden zoals de infrastructuur in de Liemers, leegstand van gebouwen, arbeidsmarktproblematiek en het sociale domein

Hierbij is het wel van belang, dat eigenheid van de dorpen en de bereikbaarheid van gemeentelijk voorzieningen bewaard blijft.

2.3 Dorpsraden

Als je kijkt naar de bestaande dorpsraden in Aerdt, Herwen en Spijk, kun je gelukkig concluderen dat deze raden belangrijk zijn en veel bereiken. Door eigen initiatief en door goed contact met de dorpsbewoners, wordt herkend wat nodig is in het dorp. Er wordt gezamenlijk met de dorpsbewoners bekeken hoe dit kan worden bereikt. Denk aan het dorpsplein in Spijk, het opknappen van “het Kraantje” bij Spijk, de buurtwinkel in Herwen en het opknappen van de leefomgeving in de Waaijakkers. De dorpsraden zijn dan ook erg belangrijk voor de leefbaarheid van de dorpen. CDA Rijnwaarden vindt dat er nog beter geluisterd moet worden naar de dorpsraden. Waarbij wel wordt uitgegaan van de eigen zelfstandige verantwoordelijkheid en beslissingsbevoegdheid van de gemeente en de dorpsraden. We zetten in op het opzetten van dorpsraden in Lobith/Tolkamer en Pannerden.

2.4 Ontsluiting gebied Rijnwaarden

2.4.1. Overnachtingshaven

Al jaren wordt er gediscussieerd over de komst van een overnachtingshaven nabij Lobith. Nadat een vorig plan in de Beijenwaard in 1996 niet tot uitvoering is gekomen heeft de regering in 2007 besloten om de uitvoering toch weer op te pakken. In verband met de komst van Europese wetgeving (Natura 2000) vindt er opnieuw een milieu effect rapportage (MER) plaats naar de meest geschikte locatie. Het CDA is voorstander van een overnachtingshaven in de Beijenwaard in Spijk en de huidige locatie in Tuindorp. Daarnaast wil CDA Rijnwaarden tegelijk enkele andere lang gekoesterde wensen realiseren zoals een vrijliggend fietspad tussen Spijk en Lobith/Tolkamer. We zullen de ontwikkeling op de voet blijven volgen. Daarbij zal het toekomstig economisch perspectief meegenomen worden. Denk hierbij aan compensatie en mogelijkheden voor werkgelegenheid zoals een loswal .

2.4.2. Vervoer

In de gemeente Rijnwaarden moet elke burger met het openbaar vervoer kunnen reizen. Op dit moment rijdt er een regiotaxi waarvan mensen die vanwege een beperking of mensen die 65 jaar of ouder zijn van het openbaar vervoer gebruik kunnen maken. De mensen worden thuis opgehaald en kunnen 5 zones met deze regiotaxi reizen (Zevenaar is dan goed te bereiken). Voor de eerste 200 zones geldt een lager tarief. Dit beleid is erg klantvriendelijk maar ook kostbaar en dient opnieuw bekeken te worden om vast te stellen of er andere opties mogelijk zijn.

In het kader van de ontsluiting van het ondernemersgebied Rijnwaarden moeten de mogelijkheden van vervoer over het water onderzocht worden. De provincie heeft in het kader van het programma Logistiek als Gelderse Motor, subsidieregelingen voor het realiseren van infrastructurele maatregelen t.b.v. goederenoverslag en voor projecten voor innovatie in het transport zoals schoon/efficiënt vervoer.

2.4.3. Witte Kruis

Het duurt steeds langer om de snelweg A12 te bereiken. Nu door de Gemeente Emmerich besloten is om Elten af te sluiten voor vrachtverkeer is het probleem alleen maar urgenter geworden. Om dit te verbeteren is doortrekking van het Witte Kruis in Babberich naar de A12 een belangrijke optie. Inwoners van Babberich en Zevenaar ondervinden veel overlast van vrachtverkeer komend van het Rijnwaarden. Samen met de Gemeente Zevenaar wordt druk uitgeoefend op Provinciale Staten om tot een versnelde doortrekking te komen. Het regionale netwerk van CDA bestuurders is daarvoor een heel nuttig netwerk.

2.5 Onderwijs

CDA Rijnwaarden vindt dat onderwijs ambitieus hoort te zijn. Dat houdt in dat onderwijs kwalitatief goed moet zijn. Daarnaast geldt ook dat onderwijs van de samenleving is: van de ouders, van de buurt en van de leerkrachten. Belangrijk is dat er voor ieder kind een goed bereikbare school is. Mocht het zo zijn dat een goede kwalitatieve basisschool niet meer in het dorp te behouden is (krimpgebieden), dan vindt CDA Rijnwaarden het van belang kinderen veilig naar school te kunnen laten gaan en zal zich inspannen voor vervoer voor leerlingen van de basisscholen.

2.6 Welzijn en zorg

CDA Rijnwaarden ziet zorg breder dan alleen fysieke zorg. Zorgen is óók naar elkaar omzien, in een gezin, een familie, op school, in de buurt en in het verenigingsleven. Zorg en welzijn zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: zonder zorg geen welzijn en geen welzijn als we daar niet voor zorgen met elkaar. Dat is het uitgangspunt voor CDA Rijnwaarden. De gemeente verbindt, coördineert en signaleert, als een soort makelaar. De gemeente brengt vraag en aanbod bij elkaar.

Mensen die op de armoedegrens leven hebben vaak meerdere problemen. CDA Rijnwaarden vindt dat die mensen die dat willen, geholpen moeten worden bij het oplossen van hun problemen. Ze moeten weerbaar gemaakt worden. Bijvoorbeeld door goede schuldhulpverlening of goede verslavingszorg, of door hulp te bieden bij het vinden van passend werk.

2.6.1. Van AWBZ naar WMO (Van Algemene Wet Bijzonder Ziektekosten naar Wet Maatschappelijke Ondersteuning)

Iedereen moet zoveel mogelijk kunnen deelnemen aan de samenleving. Het is belangrijk dat ook mensen met een beperking mee doen. Bijvoorbeeld mensen met een handicap, chronisch zieken maar ook ouderen. Het CDA Rijnwaarden vindt zelfredzaamheid belangrijk. Een ieder moet eigen verantwoordelijkheid nemen en doen wat hij nog kan. Echter mensen die zorg nodig hebben, mogen niet buiten de boot vallen en mogen rekenen op hulp. Indien ondersteuning wordt gegeven dan gelden de volgende uitgangspunten:

- Menselijke maat is leidend;
- Bij de verzorging en hulp dienen zo veel mogelijk dezelfde mensen ingezet te worden.
- Minimale administratieve lasten voor de burger;
- Per dorp dient er een steunpunt te zijn.
De burger moet niet hoeven nadenken waar hij terecht kan indien hij hulp en zorg nodig heeft. Daarnaast moet bij een gezin waar meerdere problemen spelen erop worden toegezien dat ze zo veel mogelijk bij 1 persoon/instantie terecht kunnen.
- CDA Rijnwaarden wil zo min mogelijk bezuinigen op WMO en zal zich inspannen om minimaal de voorzieningen zo veel mogelijk op het huidige niveau te houden.
- De overgang van AWBZ naar WMO dient vlekkeloos te verlopen. Burger niet lastig vallen met 3 of 4 indicatiebureaus.
- Mantelzorgers en vrijwilligers goed coördineren en faciliteren.
- Uitgaan van levensloop bestendig bouwen en leegstand van huidige voorzieningen te voorkomen.

2.6.2 Ouderen

De Nederlandse bevolking wordt steeds ouder, de gemiddelde levensverwachting neemt toe. Inwoners die in hun leven een schat aan kennis, vaardigheden en levenservaring hebben opgedaan kunnen die schat delen met hun directe leefomgeving. Deze groep is in het algemeen juist sterk, energiek en zeer capabel.

CDA Rijnwaarden wil dat ouderen betrokken worden bij alle gelegenheden die hen aangaan. Het hierop gerichte beleid dient hulp en ondersteuning te bieden, de sociale samenhang en samenwerking te bevorderen en de zelfredzaamheid en deelname aan het maatschappelijk verkeer te bevorderen. Mobiliteit in de brede zin van het woord is daarbij van belang. Denk hierbij aan vervoer zoals auto, fiets en bus maar ook aan internet en internetbankieren

2.6.3 Bibliotheek

In de afgelopen raadsperiode hebben we, als één van de coalitie partijen, een pijnlijke beslissing moeten nemen betreffende de bibliotheken in Lobith en Pannerden. De bibliotheekvoorziening kostte de gemeente jaarlijks € 210.000. Dit is te veel, temeer daar er steeds minder gebruik van de bibliotheek werd gemaakt. Het aantal betalende leden was iets meer dan de helft van het landelijk gemiddelde. Doelstelling was om de kosten voor Rijnwaarden terug te brengen naar € 80.000 per jaar. In 2013 en zolang er geen definitieve oplossing gevonden is, wordt de Bibliobus in Rijnwaarden ingezet.

De directie van Bibliotheek De Liemers heeft een plan in voorbereiding, waarbij men uitgaat van voorzieningen op scholen en van een centraal servicepunt. De abbonementhouders kunnen dan via internet boeken bestellen en deze ophalen op één van de scholen of bij het servicepunt. Tevens is er een beperkt assortiment standaard aanwezig op de scholen en het servicepunt. De kosten besparing kan vooral gerealiseerd worden omdat op de scholen en op dit servicepunt gewerkt wordt met vrijwilligers. Binnenkort wordt het plan aan de Gemeenteraad aangeboden. CDA Rijnwaarden zal het plan beoordelen op aantal deelnemers, haalbaarheid organisatie en kosten.

2.6.4 Zwembad in Lobith

Rijnwaarden is een waterrijke gemeente, zwemles op jeugdige leeftijd wordt als belangrijk ervaren. Rijnwaarden heeft veel verenigingen die met het zwembad te maken hebben: ZVL, Sub Aqua Libera, SWR, etc. welke meerdere malen per week van het zwembad gebruik maken. Het zwembad in Lobith kostte de gemeenschap tot 2013 circa € 200.000 per jaar. De raad heeft moeten besluiten dat ook op het zwembad veel bespaard moet worden. De gezamenlijke verenigingen hebben aangegeven mogelijkheden te zien om voor een aanzienlijk lager bedrag het zwembad professioneel te kunnen runnen. Het personeel heeft eveneens aangegeven grote besparingsmogelijkheden te zien.

CDA Rijnwaarden zet in op het behoud van het zwembad door privatisering aan een bedrijf of een stichting van verenigingen/vrijwilligers.

2.6.5 Jongeren

Jongeren in Rijnwaarden moeten in eigen dorp kunnen ontspannen en met elkaar in contact komen. Ondanks dat de financiële middelen niet groot zijn moet er in Pannerden een mogelijkheid gevonden worden om jongerensoos De Duim in het centrum te houden. Bij voorkeur een nieuwe oplossing voor de Duim welke multifunctioneel is. In het centrum omdat er dan goed toezicht en sociale controle is. Initiatieven uit andere dorpen tot jeugdontmoeting zullen enthousiast ontvangen worden.

2.7 Werkgelegenheid

2.7.1 Presikhaaf

Het Presikhaaf bedrijf is oorspronkelijk opgericht om minder validen, of mensen met een grote achterstand op de arbeidsmarkt, een arbeidsplek te geven. Een erg belangrijke en goede activiteit. Omdat dit bedrijf is ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling, zijn de deelnemende gemeenten rechtstreeks verantwoordelijk voor de resultaten. Deze vallen om meerdere redenen enorm tegen. De tekorten moeten door de gemeenten worden aangevuld en dit heeft een onverantwoord grote invloed op onze begroting. CDA Rijnwaarden zal zich dan ook in de toekomst inspanssen om geen tekorten meer te accepteren. Nu er steeds meer taken worden overgedragen van het rijk naar de decentrale overheid, denk hierbij aan Participatiewet, Jeugdzorg, AWBZ, WMO en passend onderwijs, is het moment daar om te onderzoeken of we nog verder moeten met het Presikhaaf bedrijf. We vinden het erg belangrijk dat deze taken dusdanig worden ondergebracht dat deze te beheersen blijven voor onze gemeente.

2.7.2 Woonzorgbrigade

Het project woonzorgbrigade is bestemd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zij volgen een leerwerktraject en worden opgeleid tot arbeidsmarkt gekwalificeerd assistent zorg en welzijn (MBO 1 niveau). Na het behalen van het diploma wordt hen een baangarantie van een jaar gegeven. Als Woonzorgbrigadier gaan zij eenvoudige zorg en dienstverlening geven aan zelfstandig wonende ouderen, mensen met een handicap, maar ook eventueel jonge gezinnen met kinderen. Meegaan met huisartsbezoek of ziekenhuis, het tuintje aanharken, een spelletje doen of gewoon een kopje koffie, kleine klusjes in huis, schoonmaakwerkzaamheden, grote opruiming, strijken of de was opvouwen en verzorging van een huisdier. Allemaal werkzaamheden op het gebied van wonen, welzijn en dienstverlening tussen mantelzorg en professionele zorg in, waarbij de vraag van de cliënt centraal staat. Deze doelgroep voor woonbrigadiers heeft meer begeleiding nodig om blijvend in het arbeidsproces te kunnen instromen. Momenteel wordt deze begeleiding vanuit subsidies bekostigd. Naar de toekomst toe is het de bedoeling dat deze projecten meer selfsupporting worden. Doordat deze medewerkers (deels) uitstromen uit hun uitkerings situatie en het uurtarief van een Woonzorgbrigadier lager is dan dat van een reguliere thuiszorgmedewerker, kunnen er gelden vrijgemaakt worden voor deze begeleiding.

2.7.3 Economische activiteiten bevorderen en ontplooiën

De gemeente heeft maar in beperkte mate invloed op de economische ontwikkelingen binnen Rijnwaarden. Het bevorderen van de lokale economie met een gezonde werkgelegenheid is een uitgangspunt van het CDA en kan worden ondersteund door:

- samen met het MKB regelmatig te overleggen en randvoorwaarden te scheppen voor groei en/of ondersteuning van bedrijven;
- bevordering van werkgelegenheid voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt;
- ruimte te bieden aan nieuwe functies voor bestaande agrarische bedrijven, zonder dat deze aanpassingen de oorspronkelijke agrarische functie benadeelt;
- contact intensiveren met bedrijfsleven, waarbij CDA Rijnwaarden zich inspant om het bedrijfsleven toekomstmogelijkheden te bieden;
- accijnsverhoging welke is ingegaan op 1 januari weer op de agenda krijgen van de Tweede Kamer. Het CDA heeft hiervoor een speciaal meldpunt opgericht waar ondernemers in de grensstreek hun ervaringen kunnen doorgeven.

2.8 Toerisme en recreatie

De werkloosheid in Nederland loopt op, ook in Rijnwaarden heeft een aantal bedrijven het moeilijk. CDA Rijnwaarden heeft concrete ideeën hoe werkgelegenheid te stimuleren. CDA Rijnwaarden wil initiatieven van ondernemers in de gemeente welke betrekking hebben op toerisme en de werkgelegenheid ondersteunen. Denk daarbij aan het vergroten van het aantal camperplaatsen, restaurants die dagjesmensen trekken en bedienen. Daarnaast heeft met de vaststelling van de beleidsnota "Recreatie en toerisme in Rijnwaarden 2010-2020" de gemeente Rijnwaarden een belangrijke visie neergelegd. Ook in de periode 2014-2018 wil CDA Rijnwaarden deze koers voortzetten. Veel is al gerealiseerd maar nog meer projecten en ideeën zitten in de pijplijn. Een derde deel van de gemeente Rijnwaarden bestaat uit de Rijnstrangen. Dit gebied mag zich verheugen in internationale belangstelling. Het Rijnstrangen gebied is dan ook bestempeld als Nationaal Landschap. In dit gebied zullen een aantal natuurdoelstellingen worden gerealiseerd. Tevens is het gebied onderdeel van lange termijn studies naar Hoog water veiligheid (Deltabesluit 2015). CDA Rijnwaarden streeft er naar dat alle natuurgebieden zo veel mogelijk toegankelijk zijn voor publiek en dat gesloten gebieden zo veel mogelijk worden beperkt.

Ook zal CDA Rijnwaarden zich inspannen om de Byland als recreatieplas te behouden en verder te ontwikkelen.

CDA Rijnwaarden is voorstander om te blijven investeren in onze toeristische potentie. Ook in de periode 2014-2018 zal eenmalig geld vrijgemaakt moeten worden om voldoende slagkracht te kunnen ontwikkelen. Naast het bieden van mogelijkheden van vrijetijdsbesteding is een van de doelen van toerisme ook het bieden van werkgelegenheid. Ondernemers zullen bij het nemen van initiatieven zo veel mogelijk ondersteund worden door CDA Rijnwaarden.

2.9 Afvalstoffen en duurzaamheid

Het bestaande beleid rond de afvalinzameling in Rijnwaarden is in 2009 geformuleerd waarin is vastgelegd in 2015 te streven naar een hoeveelheid restafval van 150 kg per inwoner. Met de laatste acties die dit College in het voorjaar van 2013 gestart is, zal deze doelstelling al in 2014 worden gehaald. (130 kg). Dit heeft geleid tot een verlaging van de belastingdruk. De beginselen van het CDA nodigen ons uit om te streven naar verdere vermindering van restafval en hergebruik van grondstoffen. Immers een zorgvuldig rentmeesterschap over onze leefomgeving verplicht ons om de aarde ook voor onze kinderen goed verzorgd achter te laten. Er is nog veel mogelijk.

- De nieuwe gedachten over een circulaire economie en het Cradle to Cradle principe geven ons voldoende aanknopingspunten. Belangrijk hierbij is dat we ook als gemeentelijke overheid onze inwoners daartoe uitdagen.
- Naast het zorgvuldig omgaan met onze energiebronnen is het ook van belang om de gebruikte grondstoffen zoveel mogelijk geschikt te maken voor hergebruik.
- De gemeente kan via bewustwordingscampagnes en het afgeven van prikkels via de inzameltarieven hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Feit is dat burgers die bewust omgaan met het verminderen van de restafvalstromen in hun huishouden vele mogelijkheden zien om ook bewust om te gaan met de aanschaf en aanvoer van spullen. In de praktijk kan enorme winst worden behaald met het bewust inkopen. Zoals geen overbodige verpakkingsmaterialen accepteren in de winkel.

Het CDA spreekt uit dat de hoeveelheid restafval in de komende raadsperiode teruggebracht zal worden tot minder dan 100 kg per inwoner per jaar. Zij zal daarvoor voorstellen ontwikkelen om te komen tot een nog actiever scheiden van restafvalstromen en verminderen van gebruik van grondstoffen.

2.10 Landbouw

Rijnwaarden is van ouds overwegend een agrarische gemeente. In het najaar van 2011 heeft GLTO de Liemers het landbouwbeleidsplan gepresenteerd, waaruit blijkt dat er voldoende potentie is voor duurzame landbouw in de Liemers en ook in Rijnwaarden. Het gebied tussen de Bijland en het gemaal Kandia wordt onttrokken aan de landbouw in het belang van natuur, landschap en veiligheid. CDA Rijnwaarden ziet natuurontwikkeling niet als een bedreiging maar als een kans. Het toekomstig collectief beheer van bewoners kan (indien zij dit wensen) een actieve rol toebedeeld krijgen. In het Rijnstrangengebied is het anders. Er bestaat voor de agrariërs onzekerheid over voortbestaan van conflicterend natuurbelang en agrarisch belang anderzijds. De mogelijkheid bestaat dat dit gebied als retentiegebied wordt aangewezen. CDA Rijnwaarden is niet zelfstandig in de positie om genoemde problemen op te lossen, maar kan wel daar waar mogelijk invloed laten gelden.

Het CDA Rijnwaarden vindt een goede communicatie met belanghebbende agrariërs van belang en wil initiatieven naar verbrede landbouw ondersteunen. CDA Rijnwaarden geeft de voorkeur aan bedrijfsontwikkeling op bestaande locaties. Landbouw ontwikkelingsgebieden vormen een oplossing voor nieuwe vestiging. Daarnaast moeten agrarische bedrijven de mogelijkheid krijgen te groeien of zich te verplaatsen.

CDA Rijnwaarden vindt het realiseren van natuurdoelen belangrijk, maar wil ook dat sociaaleconomische, recreatieve activiteiten en culturele evenementen in en rond deze gebieden door kunnen gaan. Voorwaarde voor gebieden die zijn aangewezen voor Natura 2000 is dat de gevolgen voor de omgeving haalbaar en betaalbaar zijn. Ruimte en toekomstperspectief voor agrarische en andere ondernemers moeten worden meegewogen bij de invulling. Het platteland mag niet op slot.

2.11 Verenigingen

Het CDA Rijnwaarden vindt de verenigingen en stichtingen, die met vrijwilligers werken, zo belangrijk, dat hierop zo weinig mogelijk bezuinigd moet worden.

Het vormt een erg belangrijke schakel in het bevorderen van de leefbaarheid van onze dorpen. Of het nu de schutterijen, muziekverenigingen, sportvoorzieningen, dorpshuizen, mantelzorgers of anderen stichtingen of verenigingen zijn, of ze zich bezig houden met cultuur, sport, welzijn, het maakt niet uit. Er wordt door enorm veel vrijwilligers erg veel tijd gestoken in deze activiteiten. We durven te beweren dat zonder vrijwilligers de leefbaarheid in Rijnwaarden enorm achteruit gaat.

Mocht het toch noodzakelijk zijn om te bezuinigen dan staat daar in ruil het volgende tegenover: instellingen en verenigingen wordt meer ruimte gegeven.

2.12 Verminderen van Regeldruk

De CDA slogan "De samenleving, niet de Overheid" duidt op een visie op de samenleving waarbij een kleinere overheid meer verantwoordelijkheid legt bij de burger. Een van de meest effectieve instrumenten daarbij is het terugdringen van overbodige regelgeving. Minder regels leidt namelijk tot minder overheidsbemoeienis, dus minder ambtelijke kosten.

Tevens versnelt het de besluitvorming en leidt het tot minder legeskosten en frustratie bij burgers.

In de dagelijkse praktijk blijkt dit echter een moeizaam proces waarbij enige medestand van hogere overheden een welkome aanvulling zal zijn.

De komende 4 jaren willen wij concreet een aantal regels afschaffen of vereenvoudigen. Daarbij denkt CDA Rijnwaarden aan onderzoek op volgende fronten:

1. Afschaffen van welstandscommissie op bedrijventerreinen.
2. Uittreksel van KvK schrappen als indieningsvereiste bij vergunningen.
3. Vrijstelling voor horecabedrijven die geen overlast veroorzaken.
4. Vergunningen voor onbepaalde tijd afgeven.
5. Alle ondernemingsvergunningen digitaliseren.
6. Gemeentelijke website aansluiten op: "antwoord voor bedrijven".
7. Ondernemingsdossier invoeren.
8. Als gemeente "bewijs van goede diensten" halen.
9. Schrappen van terrasvergunning.
10. Doorhalen van de dubbele check van constructieberekeningen in de aanvraag omgevingsvergunningen

2.13 Armoedebeleid

Steeds meer gezinnen hebben te maken met financiële problemen. Zaken zoals schulphulpverlening en bijzondere bijstand staan steeds meer onder druk. CDA Rijnwaarden vindt dat deze voorzieningen moeten blijven bestaan voor de meest kwetsbare mensen in de samenleving. Dit begint met het goed informeren aan burgers over de al bestaande voorzieningen, zoals Stichting Leergeld en de voedselbank. Ook contact met professionele hulpverleners verdient de aandacht, zodat hulp daar terecht komt waar het nodig is en zo effectief mogelijk wordt ingezet.

2.14 Woningbouw

CDA Rijnwaarden streeft naar een aantrekkelijk woon- en leefgebied voor haar inwoners. Er wordt voor een passend en toekomstbestendig woningbestand gezorgd met extra aandacht voor de positie van starters (jongeren) op de woningmarkt en senioren. Dit kan bereikt worden door flexibilisering bestemmingsplannen, starterslening, marktgerichte Locatie-Ontwikkeling Woningbouw-Programma's, waarbij bij flexibilisering van bestemmingsplannen rekening gehouden wordt met het bestaande bestand en inbreiding voorgeat op uitbreiding.

Voor wat betreft tegengaan van leegstand wordt samenwerking gezocht met de gemeenten in de Liemers.